

[ΠΡΟΒΟΛΕΙΣ]

Η κρυφή γοητεία του... άβατου

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΠΕΡΑΣΕΙ πολύς καιρός. Στην άλλη άκρη της τηλεφωνικής γραμμής ήταν ένας κρατούμενος των Φυλακών Κορυδαλλού. Η φωνή του πρόδιε συγκρότηση σκέψης και ποιότητα χαρακτήρα. Ήθος και

Της **Σίλας Αλεξίου**

απελπισία. Τα παράπονα ποταμός. Ο φόβος ανεξέλεγκτος. Η ανωνυμία προύποθεση για τη συζήτηση. Γιατί; Γιατί δεν απευθύνεστε αρμοδίως; Η ερώτη-

ση αποδείχθηκε αφελής. «Αν μάθουν ποιοι είμαστε, αν μάθουν ότι καταγγέλλουμε όσα συμβαίνουν εδώ μέσα, θα μας κάνουν τον βίο αβίωτο. Βοηθήστε μας. Κάντε κάτι...». Δεν κάναμε τίποτε. Αποφάσισαν να προσπαθήσουν μόνοι τους. Επιλέγοντας τον δρόμο του διαλόγου και όχι του ωμού εκβιασμού. Σιωπηλά, με αποχή από το συσσίτιο ή και απεργία πείνας, με αξιοπρέπεια τόσο που σπανίως συναντάται στους... απ' έξω, διεκδίκησαν το αυτονόητο. Ανθρώπινες συνθήκες διαβίωσης. Μας υπενθύμισαν ότι είναι άνθρωποι που, λόγω μιας κακής συγκυρίας οι περισσότεροι, βρέθηκαν πίσω από τα κάγκελα. Δεν υπάρχει κάτι χειρότερο. Οι σκληροί, οι πραγματικοί εγκληματίες που συνήθως αναλαμβάνουν την αρχηγία στις εξεγέρσεις, ως πλέον εξοικειωμένοι και εμπειρότεροι, δεν είχαν ρόλο σ' αυτό τον αγώνα. Υποτάχθηκαν στη λογική των πολιτισμένων διαπραγματεύσεων. Και τελικά κέρδισαν όλοι. Πέτυχαν μια γενναία αποσυμφόρηση των φυλακών, δώρο για όσους αποφυλακίζονται, αλλά και για εκείνους που παραμένουν εντός. Κυρίως όμως κατόρθωσαν να σπάσουν το άβατο των σωφρονιστικών καταστημάτων.

Εφεξής δεν θα νιώθουν μόνοι. Και δεν θα είναι. Ο Συνήγορος του Πολίτη, οι αρχηγοί των κομμάτων και η διακομματική επιτροπή θα επισκέπτονται όποτε θελήσουν τις φυλακές, θα παρακολουθούν την κατάσταση από μέσα, θα γίνουν ο φόβος και ο τρόμος του συστήματος εξουσίας που δρα ανενόχλητο. Ο κ. Χατζηγάκης κάτι ξέρει... Όταν επιτραπεί η πρόσβαση και στους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους, οι οποίοι θα είναι πιο ευέλικτοι από τους άλλους φορείς, ο σωφρονισμός θα πάψει να είναι συνώνυμος με τον κολασμό.

Ο εγκλεισμός αναμφισβήτητα ισοδυναμεί με τιμωρία. Που αξίζει ασφαλή σε κάποιους εγκληματίες. Έχει όμως παράλληλα και έναν άλλο σκοπό. Την επανένταξη των παραστρατημένων στο κοινωνικό σύνολο, κατά τη βελτιωμένων και όχι χειρότερων. Με δραστηκά μέτρα και ανθρωπιά. Παρακαταθήκη στον πολιτισμό, υποχρέωση έναντι του πολίτη. Το δεύτερο βήμα μας μη μείνει μετέωρο...

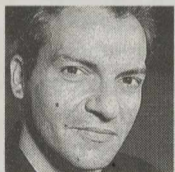
[ΤΡΙΤΗ ΑΠΟΨΗ]

Στο Βατοπέδιο της οικονομίας

Αντιμέτωποι με τη δομική κρίση του πολιτικού συστήματος

Υπάρχει κάτι κοινό ανάμεσα στην οικονομική κρίση και στο σκάνδαλο του Βατοπεδίου; Εκ πρώτης όψεως πρόκειται για δύο παράλληλα ζητήματα που μοιράζονται το προσκήνιο της δημόσιας συζήτησης. Και είναι προφανές ότι η δεσπόζουσα διεθνής διάσταση της οικονομικής κρίσης δεν μπορεί να συσχετισθεί με τις αθωνικές μας περιπέτειες. Το ερώτημα αφορά, βέβαια, την ελληνική διάσταση της κρίσης.

Τα δύο ζητήματα έχουν, ίσως, ως κοινό παρονομαστή ή καλύτερα ως κοινό υπόστρωμα την κρίση του πολιτικού μας συστήματος. Για να στοιχειοθετηθεί αυτή η απάντηση είναι, εν πρώτοις, χρήσιμο να ριξουμε μια ματιά στην τελευταία σσδειά των δημοσκοπήσεων, από τις οποίες εξάγονται δύο κύρια συμπεράσματα: Πρώτον, εμπεδώνεται το προβάδισμα

Του **Αλέξη Καλοκαιρινού**

του ΠΑΣΟΚ στην πρόθεση ψήφου και την παράσταση νίκης. Δεύτερον, οι πολίτες εμφανίζονται απογοητευμένοι από την πολιτική, ανενθάρητοι και απροσανατόλιστοι για τον χαρακτήρα, τις επιπτώσεις και τις δυνατότητες χειρισμού της οικονομικής κρίσης. Για πρώτη φορά απαντούν κατά σχετική πλειονότητα ότι «κάνενας πρωθυπουργός» και «καμία κυβέρνηση» δεν μπορούν να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα.

Δυστυχώς, παρά τη δήλωση αμνηχανίας και άγνοιας, το συμπέρασμα των πολιτών ανταποκρίνεται σε μεγάλο βαθμό στην πραγματικότητα. Στο σημείο που έχουμε φτάσει, τα περιθώρια αντίδρασης της κυβέρνησης είναι από ισχνά έως ανύπαρκτα. Πρόκειται (και αυτό αποτυπώνεται κάτω από τις γραμμές των δημοσκοπήσεων) για τη μεγάλη ιστορική αποτυχία της κυβέρνησης Καραμανλή.

Η δυνατότητα των ανεπιτυχημένων χωρών να αναθερμάνουν την οικονομία και ταυτόχρονα να στηρίξουν αυτούς που πλήττονται αμεσότερα από την κρίση εξαρτάται σε αποφασιστικό βαθμό από την πολιτική ικανότητα των κρατών τους. Η αποτυχία της ελληνικής οικονομικής πο-

λιτικής της τελευταίας πενταετίας, που οδήγησε στη δραματική αύξηση του δημόσιου χρέους και τη διεύρυνση του εξωτερικού ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών, καθιστά την κυβέρνηση ανάπηρη και την εγκλωβίζει σε φαύλο κύκλο. Αφενός το υψηλό κόστος του κρατικού δανεισμού θα μετακυλισθεί στους τελικούς αποδέκτες του χρήματος. Αφετέρου, η υστέρηση των δημοσίων εσόδων οδηγεί σε περαιτέρω επιβάρυνση της φορολογίας, εξουδετερώνοντας τα προσδοκώμενα αποτελέσματα της πανάκριβης προσπάθειας για την εξασφάλιση ρευστότητας. Ο κίνδυνος κρατικής χρεοκοπίας είναι ενδεχόμενος και ορατός.

Απέναντι σ' αυτή την κατάσταση, οι προτάσεις του ΠΑΣΟΚ δεν πείθουν ότι στο κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης έχει σχηματισθεί μια συνεκτική αντίληψη της σημερινής πραγματικότητας. Το γενικευμένο πάγωμα της εξυπηρέτησης των δανείων και η κρα-

ΤΟ ΠΑΣΟΚ ΕΧΕΙ

πλέον την ευκαιρία να απομακρυνθεί δραστηκά από τον λαϊκισμό και να μιλήσει στη γλώσσα της ειλικρίνειας, που η κοινωνία σήμερα είναι πιο έτοιμη να καταλάβει

τική ρύθμιση των επιτοκίων ταιριάζουν περισσότερο στη Βενεζουέλα του Τσάβες παρά στην Ελλάδα του ευρώ. Η εξαγγελία της πρόθεσης για ανάκτηση του «δημόσιου πλούτου» από το κράτος δείχνει ότι το σχέδιο Μπράουν εκλαμβάνεται, εσφαλμένα, όχι ως στρατηγική κίνηση διορθωτικής ρύθμισης των αγορών, αλλά ως δικαίωση των προ τριακονταετίας θέσεων της σοσιαλδημοκρατίας.

Το βαθύτερο πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας, που απεικονίζεται στο κατακλιματισμό της ανταγωνιστικότητας, βρίσκεται στις παραγωγικές της δομές: αφενός στην μονόπλευρη εξάρτηση από παραδοσιακές δραστηριότητες με άμε-

ση πρόσοδο (οικοδομή, ναυτιλία, τουρισμός), αφετέρου στον ενδημικό παρασιτισμό σ' ένα κράτος που ανταλλάσσει ιδιωτικά ωφελήματα με πολιτική κυριαρχία.

Το σκάνδαλο του Βατοπεδίου, όπως ξετυλίγεται τις τελευταίες μέρες, αρχίζει να αποκτά ομοιοότητες με το σκάνδαλο των ομολόγων. Η κυβερνητική εξουσία αποκαλύπτεται να χειραγωγεί το σύνολο του κρατικού μηχανισμού και των προσαρτημένων σ' αυτόν οργανισμών. Κομματικοί εγκάθετοι σε νευραλγικές δημόσιες θέσεις διαμεσολαβούν ανάμεσα στην πολιτική εξουσία και σε ιδιωτικά συμφέροντα για τη σύναψη και την προαγωγή σχέσεων πελατείας με αμοιβαία (αλλά, όχι βέβαια, δημόσια) ωφέλεια.

Είναι κοινός τόπος ότι αυτό το κράτος πρέπει να αλλάξει. Αλλά δεν μπορεί να αλλάξει χωρίς τη μεταβολή και την επαναποθέτηση του πολιτικού συστήματος στον δημόσιο χώρο. Σε ό,τι αφορά τη δημόσια δαπάνη, το πρώτο ζητούμενο, πέρα από τη συγκυρία, δεν πρέπει να είναι η αύξηση αλλά ο εξορθολογισμός. Αυτό ισχύει και για την υγεία και για την παιδεία και για την κοινωνική προστασία. Ο εξορθολογισμός όμως περνά από την άρση της χειραγωγής του Δημοσίου από την πολιτική εξουσία. Και απ' αυτήν εξαρτάται, επίσης, η δημιουργία του χώρου για παραγωγικές επενδύσεις και για την υγιή λειτουργία της ιδιωτικής οικονομίας.

Οι σκέψεις αυτές δεν είναι ξένες προς τις ιδέες που έχει διατυπώσει κατά καιρούς ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ, μιλώντας για την «αυτονομία της πολιτικής». Αλλά χρειάζεται να γίνει σαφές ότι η πολιτική χάρει και σήμερα μιας ιδιαίτερης, και κακώς εννοούμενης «αυτονομίας», υπερπροστατευόμενης το πολιτικό προσωπικό με την προσχηματική ανάληψη δικαστικών εξουσιών σε ζητήματα που, ακριβώς, αναδεικνύουν τις παθογένειες του πολιτικού μας συστήματος. Το ΠΑΣΟΚ έχει πλέον την ευκαιρία να απομακρυνθεί δραστηκά από τον λαϊκισμό και να μιλήσει στη γλώσσα της ειλικρίνειας, που η κοινωνία σήμερα είναι πιο έτοιμη να καταλάβει. Δίνοντας μορφή στην προσδοκία των πολιτών, η «κινούμενη άμμος» των δημοσκοπήσεων θα μεταβληθεί σε στέρεο έδαφος.

[FINANCIAL TIMES]

Η Δαμασκός γελά καιρέκακα...

ΠΡΩΤΑ Η ΓΑΛΛΙΑ, τώρα η Βρετανία. Το φλερτ με τη Συρία προχωρεί με γοργούς ρυθμούς. Καλό θα ήταν όμως να εξυπηρετεί η διπλωματία μια συνεκτική στρατηγική. Η διστακτική επανάληψη των ειρηνευτικών συνομιλιών Συρίας - Ισραήλ, με τουρκική διαμεσολάβηση, εξυπηρετεί πράγματι έναν στρατηγικό στόχο τεράστιας σημασίας για την περιοχή. Για το καθεστώς Άσαντ, ωστόσο, μοιάζει με μια κάρτα σαν εκείνη της «Μονόπολης», «βγες από τη φυλακή». Η Συρία δεν έχει αλλάξει την περιφερειακή συμπεριφορά της. Ο Γάλλος πρόεδρος, ωστόσο, προσκάλεσε τον Άσαντ στο Παρίσι και τον έβαλε να καθήσει στην μπροστινή σειρά την Ημέρα της Βασίλλης. Και τώρα, ο Βρετανός υπουργός Εξωτερικών μεταβαίνει στη Δαμασκό χαρακτηρίζοντας τη Συρία εν δυνάμει δύναμη σταθερότητας. Στο μεταξύ, η Δαμασκός εκμεταλλεύεται, γελώντας καιρέκακα, αυτές τις μάταιες προσπάθειες απόσπασής της από τη συμμαχία με το Ιράν. Το θέμα είναι να κάνουμε το Ιράν να ενδιαφερθεί για την περιφερειακή σταθερότητα, όχι να φλερτάρουμε με τη Συρία βάσει μιας ψευδαίσθησης.